

Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (šesto vijeće)

1. veljače 2018.*

„Državne potpore – Potpore koje je dodijelila Grčka – Odluka kojom se potpore proglašavaju nespojivima s unutarnjim tržištem – Pojam državne potpore – Prednost – Kriterij privatnog ulagača – Iznos potpora koji treba vratiti – Obavijest Komisije o državnim potporama u obliku jamstava”

U predmetu T-423/14,

Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE, sa sjedištem u Ateni (Grčka), koji zastupaju I. Dryllerakis, I. Soufleros, E. Triantafyllou, G. Psaroudakis, E. Rantos i N. Korogiannakis, odvjetnici,

tužitelj,

protiv

Europske komisije, koju zastupaju A. Bouchagiar i É. Gippini Fournier, u svojstvu agenata,

tuženika,

povodom zahtjeva na temelju članka 263. UFEU-a za poništenje Odluke Komisije 2014/539/EU od 27. ožujka 2014. o državnoj potpori SA.34572 (13/C) (bivši 13/NN) koju je pružila Grčka društvu Larco General Mining & Metallurgical Company S. A. (SL 2014., L 254, str. 24.),

OPĆI SUD (šesto vijeće),

u sastavu: G. Berardis, predsjednik, D. Spielmann i Z. Csehi (izvjestitelj), suci,

tajnik: S. Spyropoulos, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 26. siječnja 2017.,

donosi sljedeću

Presudu

Okolnosti spora

- 1 Društvo Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE (u daljnjem tekstu: tužitelj ili društvo Larko) veliko je poduzeće, specijalizirano za vađenje i obradu lateritne rude, vađenje lignita te proizvodnju feronikla i nusproizvoda.

* Jezik postupka: grčki

- 2 Osnovano je 1989. kao novo poduzeće, nakon likvidacije društva Hellenic Mining and Metallurgical S. A. U vrijeme nastanka činjenica na kojima se temelji glavni postupak imalo je tri dioničara: 55,2 % dionica društva Larko bilo je u vlasništvu grčke države preko Hellenic Republic Asset Development Funda, privatne financijske ustanove, 33,4 % u vlasništvu National Bank of Greece S. A. (u daljnjem tekstu: ETE) i 11,4 % u vlasništvu Public Power Corporation S. A. (glavni proizvođač električne energije u Grčkoj, koji je u većinskom vlasništvu države).
- 3 U ožujku 2012. Hellenic Republic Asset Development Fund izvijestio je Europsku komisiju o predloženoj privatizaciji društva Larko.
- 4 Komisija je u travnju 2012. pokrenula po službenoj dužnosti prethodno ispitivanje, u skladu s pravilima u području državnih potpora.
- 5 Predmet ispitivanja bilo je šest sljedećih mjera:
 - prva se odnosila, s jedne strane, na sporazum o namirenju duga iz 1998. između društva Larko i njegovih glavnih vjerovnika, na temelju kojeg su se dugovi tog društva prema vjerovnicima trebali podmiriti s kamatnom stopom od 6 % godišnje, a, s druge strane, na nenaplatu tog duga od strane grčke države (u daljnjem tekstu: mjera br. 1);
 - druga se odnosila na jamstvo koje je grčka država 2008. dodijelila za zajam od 30 milijuna eura koji je ATE Bank odobrio društvu Larko (u daljnjem tekstu: mjera br. 2 ili jamstvo iz 2008.). To jamstvo pokrivalo je 100 % zajma do najviše tri godine uz jamstvenu premiju od 1 % godišnje;
 - treća se odnosila na povećanje temeljnog kapitala od 134 milijuna eura koje je 2009. predložio upravni odbor društva Larko, a potvrdilo troje njegovih dioničara, te u kojemu je grčka država sudjelovala u cijelosti, a ETE djelomično (u daljnjem tekstu: mjera br. 3 ili povećanje kapitala iz 2009.);
 - četvrta se odnosila na jamstvo koje je 2010. dodijelila država na neodređeno razdoblje za cjelovito pokriće jamstvenog pisma koji je ETE dostavio društvu Larko za iznos od oko 10,8 milijuna eura, uz jamstvenu premiju od 2 % godišnje (u daljnjem tekstu: mjera br. 4 ili jamstvo iz 2010.). Predmetno jamstveno pismo osiguravalo je da Areios Pagos (Kasacijski sud, Grčka) suspendira izvršenje presude kojom je Efeteio Athinon (Žalbeni sud u Ateni, Grčka) priznao postojanje duga društva Larko prema vjerovniku od 10,8 milijuna eura;
 - peta se odnosila na jamstvena pisma koja su, nakon odluke grčkog suda, zamijenila obvezno plaćanje predujma u visini od 25 % porezne kazne (u daljnjem tekstu: mjera br. 5);
 - šesta se odnosila na dva jamstva, od 30 milijuna eura i 20 milijuna eura, koje je država dodijelila 2011. za zajmove koje je odobrio ATE Bank, a koja su pokrivala 100 posto tih zajmova, uz premiju od 1 % godišnje (u daljnjem tekstu: mjera br. 6 ili jamstvo za 2011.).
- 6 Komisija je tijekom tog ispitivanja zatražila od grčkih tijela dodatne informacije, koje su ona dostavila 2012. i 2013. Održani su također i sastanci između Komisijinih službi i predstavnika grčkih tijela.
- 7 Odlukom od 6. ožujka 2013. (SL 2013., C 136, str. 27., u daljnjem tekstu: odluka o pokretanju postupka) Komisija je u vezi s državnom potporom SA.34572 (13/C) (bivši 13/NN) pokrenula postupak službene istrage propisan u članku 108. stavku 2. UFEU-a.
- 8 Tijekom postupka propisanog u članku 108. stavku 2. UFEU-a Komisija je pozvala grčka tijela i zainteresirane strane da podnesu očitovanja na mjere navedene u točki 5. ove presude. Komisija je 30. travnja 2013. zaprimila očitovanja grčkih tijela, a od zainteresiranih strana nije zaprimila nikakva očitovanja.

- 9 Komisija je 27. ožujka 2014. donijela Odluku 2014/539/EU o državnoj potpori SA.34572 (13/C) (bivši 13/NN) koju je Grčka dodijelila društvu Larco General Mining & Metallurgical Company S. A. (SL 2014., L 254, str. 24., u daljnjem tekstu: pobijana odluka).
- 10 U pobijanoj odluci Komisija je, kao prvo, smatrala da je u doba dodjele šest predmetnih mjera društvo Larko bilo poduzeće u teškoćama u smislu Smjernica Zajednice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u teškoćama (SL 2004., C 244, str. 2., u daljnjem tekstu: Smjernice o sanaciji i restrukturiranju).
- 11 Glede ocjene mjera navedenih u točki 5. ove presude, Komisija je, prije svega, smatrala da mjere br. 2, 3, 4 i 6 predstavljaju državne potpore u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, zatim da su te mjere donesene protivno obvezama obavješćivanja i mirovanja propisanim člankom 108. stavkom 3. UFEU-a i, naposljetku, da navedene mjere predstavljaju potpore nespojive s unutarnjim tržištem te za njih vrijedi obveza povrata u smislu članka 14. stavka 1. Uredba Vijeća (EZ) br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka [108. UFEU-a] (SL 1999., L 83, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 4., str. 16.).
- 12 Komisija je također smatrala da dvije druge mjere, mjere br. 1 i 5, koje se odnose na nenaplatu duga prema Ministarstvu financija i dva državna jamstva iz 2011. (vidjeti točku 5. ove presude), ne predstavljaju državne potpore.
- 13 Izreka pobijane odluke glasi kako slijedi:

„Članak 1.

Mjere nenaplate duga prema Ministarstvu financija i zamjene predujma dodatnog poreza jamstvenim pismima iz 2010., koje je provela Grčka u korist [društva Larko] ne predstavljaju državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

Članak 2.

Mjere državne potpore u iznosu od 135 820 824,35 eura u obliku državnih jamstava u korist [društva Larko] 2008., 2010. i 2011. i sudjelovanja države u povećanju kapitala društva 2009., koje je Grčka dodijelila nezakonito, kršeći članak 108. stavak 3. Ugovora, nisu usklađene s unutarnjim tržištem.

Članak 3.

1. Grčka mora zatražiti od korisnika povrat neusklađenih potpora iz članka 2.
2. Na iznose koje treba vratiti obračunava se kamatna stopa od datuma kada su stavljeni na raspolaganje korisnika do njihova stvarnog povrata.
3. Obračun se vrši na temelju složene kamate, u skladu s poglavljem V. izmijenjene Uredbe Komisije (EZ) br. 794/2004.
4. U pogledu mjere [br. 3] Grčka mora navesti točan datum (točne datume) kada je dala doprinos povećanju dioničkog kapitala 2009.
5. Grčka mora otkazati sva preostala plaćanja potpore iz članka 2., s učinkom od datuma donošenja ove Odluke.

Članak 4.

1. Povrat potpore iz članka 2. ima trenutačni učinak.

2. Grčka mora osigurati da se ova Odluka provede u roku od četiri mjeseca od dana njezine objave.

Članak 5.

1. U roku od dva mjeseca nakon objave ove Odluke Grčka ima obvezu podnijeti sljedeće informacije:

- (a) ukupni iznos (glavnicu i kamatu na iznos povrata) koji treba povući od korisnika;
- (b) detaljan opis već poduzetih i planiranih mjera kojima će se ispuniti uvjeti iz ove Odluke;
- (c) dokumentaciju koja pokazuje da je korisniku naložen povrat potpore.

2. Grčka mora izvješćivati Komisiju o napretku nacionalnih mjera poduzetih radi provedbe ove Odluke do potpunog povrata potpore iz članka 2. Na jednostavan zahtjev Komisije mora odmah predočiti informacije o već poduzetim i planiranim mjerama u svrhu ispunjavanja uvjeta iz ove Odluke. Jednako tako, mora pružiti detaljne informacije o iznosima potpore i kamata za povrat koji su već naplaćeni od korisnika.

Članak 6.

Ova je Odluka upućena Helenskoj Republici.”

- 14 Prilog pobijanoj odluci dostavlja „podatke o iznosima potpore koji su primljeni, koje treba vratiti i koji su već vraćeni” i naveden je u nastavku:

Naziv korisnika – mjera	Ukupan iznos primljene potpore	Ukupan okvirni iznos potpore koju treba vratiti (Glavnica)	Ukupan već nadoknađeni iznos	
			Glavnica	Kamata na povrat
Lar[k]o – mjera br. 2	30.000.000	30.000.000	0	0
Lar[k]o – mjera br. 3	44.999.999,40	44.999.999,40	0	0
Lar[k]o – mjera br. 4	10.820.824,95	10.820.824,95	0	0
Lar[k]o – mjera br. 6	50.000.000	50.000.000	0	0

Postupak i zahtjevi stranaka

- 15 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 6. lipnja 2014. tužitelj je pokrenuo ovaj postupak.
- 16 Komisija je 30. listopada 2014. podnijela odgovor na tužbu. Replika i odgovor na repliku podneseni su u za to određenom roku.
- 17 Aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 9. listopada 2014. Elliniki Metalleftiki kai Metallourgiki Larymnis Larko AE zatražio je da u ovom postupku intervenira na strani tužitelja. Zahtjev za intervenciju odbijen je rješenjem od 11. lipnja 2015., Larko/Komisija (T-423/14, neobjavljeno, EU:T:2015:439). Žalba protiv tog rješenja također je odbijena rješenjem od 6. listopada 2015., Metalleftiki kai Metallourgiki Etairia Larymnis Larko/Komisija (C-385/15 P(I), neobjavljeno, EU:C:2015:681).

- 18 Odlukom predsjednika devetog vijeća Općeg suda od 3. rujna 2015. postupak je prekinut do donošenja konačne odluke Suda u predmetu C-385/15 P(I). Postupak je nastavljen 16. listopada 2015.
- 19 Budući da se sastav vijeća Općeg suda promijenio, primjenom članka 27. stavka 5. Poslovnika Općeg suda, sudac izvjestitelj raspoređen je u šesto vijeće, kojemu je slijedom toga dodijeljen ovaj predmet.
- 20 Tužitelj od Općeg suda zahtijeva da:
- poništi pobijanu odluku;
 - naloži povrat s kamatama svakog iznosa koji je eventualno izravno ili neizravno „povučen” od tužitelja provedbom pobijane odluke, i
 - naloži Komisiji snošenje troškova postupka.
- 21 Komisija od Općeg suda zahtijeva da:
- odbije tužbu;
 - naloži tužitelju snošenje troškova.

Pravo

- 22 U prilog osnovanosti svoje tužbe tužitelj ističe tri tužbena razloga. Prvi se temelji na tome da je Komisija pogrešno smatrala da mjere br. 2, 3, 4 i 6 (u daljnjem tekstu: sporne mjere) predstavljaju državne potpore nespojive s unutarnjim tržištem, drugi se temelji na nepostojanju obrazloženja, a treći, istaknut podredno, na tome da je Komisija pogrešno utvrdila iznos potpore koju treba vratiti glede spornih mjera i naložila povrat protivno temeljnim načelima Europske unije.
- 23 Opći sud smatra primjerenim najprije ispitati drugi tužbeni razlog, koji se temelji na nepostojanju obrazloženja i potom ostale tužbene razloge redosljedom kojim su navedeni.

Drugi tužbeni razlog, koji se temelji na nepostojanju obrazloženja

- 24 Drugim tužbenim razlogom tužitelj prigovara Komisiji da u pobijanoj odluci nije dovoljno objasnila više aspekata koji se odnose, kao prvo, na postojanje državne potpore, kao drugo, na spojivost mjera br. 3, 4 i 6 s unutarnjim tržištem i, kao treće, na kvantifikaciju iznosa potpora koje treba vratiti glede mjera br. 2, 4 i 6.
- 25 Komisija osporava tužiteljeve argumente.
- 26 Treba podsjetiti na to da, prema ustaljenoj sudskoj praksi, doseg obveze obrazlaganja ovisi o vrsti predmetnog akta i o kontekstu u kojem se on donosi. Obrazloženje mora jasno i nedvosmisleno odražavati zaključke institucije kako bi se, s jedne strane, zainteresiranim osobama omogućilo da se upoznaju s razlozima poduzimanja mjere kako bi mogle štititi svoja prava i provjeriti je li odluka osnovana i, s druge strane, kako bi se sudu omogućilo provođenje nadzora zakonitosti. U obrazloženju nije potrebno podrobno navoditi sve činjenične i pravne okolnosti s obzirom na to da se pitanje ispunjava li obrazloženje akta zahtjeve iz članka 296. UFEU-a ne treba ocijeniti samo u odnosu na njegov tekst, nego i na njegov kontekst te na sva pravna pravila kojima se uređuje dotično područje. Posebice, Komisija nije obvezna zauzeti stajalište o svim argumentima koje su istaknule zainteresirane

osobe, nego je dostatno da izloži činjenice i pravna stajališta koja imaju ključnu važnost u strukturi odluke (vidjeti presudu od 3. ožujka 2010., Freistaat Sachsen i dr./Komisija, T-102/07 i T-120/07, EU:T:2010:62, t. 180. i navedenu sudsku praksu).

- 27 Tužiteljeve argumente treba ispitati s obzirom na ta načela.
- 28 Na prvom mjestu, valja ispitati tužiteljev argument da Komisija nije dovoljno obrazložila pobijanu odluku glede postojanja državne potpore i stoga, kao prvo, postojanje prednosti, kao drugo, uporabu državnih sredstava glede mjera br. 2, 4 i 6 i, kao treće, narušavanje tržišnog natjecanja i utjecaj na trgovinu među državama članicama.
- 29 Kao prvo, valja navesti da je Komisija u pobijanoj odluci iznijela razloge zbog kojih je ocijenila da sporne mjere uključuju dodjelu prednosti za društvo Larko, kao što proizlazi iz uvodnih izjava 73. i 74. glede mjere br. 2, uvodnih izjava 80. do 85. glede mjere br. 3, uvodnih izjava 90. do 92. glede mjere br. 4 i uvodnih izjava 101. i 102. glede mjere br. 6.
- 30 U razmatranjima navedenima u točki 29. ove presude Komisija je objasnila, s jedne strane, da jamstva iz 2008., 2010. i 2011. predstavljaju državnu potporu jer uvjeti iz njezine Obavijesti o primjeni članaka [107.] i [108. UFEU-a] na državne potpore u obliku jamstava (SL 2008., C 155, str. 10., u daljnjem tekstu: Obavijest o jamstvima) nisu ispunjeni zato što je društvo Larko poduzeće u teškoćama i zato što jamstvena premija ne odražava rizik neplaćanja zajmova za koje je izdano jamstvo i, s druge strane, da povećanje kapitala iz 2009. ne zadovoljava kriterij privatnog ulagača jer dioničarima prethodno nije bio predložen nikakav plan restrukturiranja iako je društvo Larko poduzeće u teškoćama.
- 31 Kao drugo, isto vrijedi za utvrđenje Komisije da mjere br. 2, 4 i 6 uključuju uporabu državnih sredstava, kao što proizlazi iz uvodne izjave 72. pobijane odluke glede mjere br. 2, uvodne izjave 89. te odluke glede mjere br. 4 i uvodne izjave 99. te odluke glede mjere br. 6.
- 32 U uvodnim izjavama navedenima u točki 31. ove presude Komisija je objasnila da sporne mjere, s jedne strane, uključuju rizik od aktivacije državnih sredstava a, s druge strane, podrazumijevaju gubitak financijskih sredstava za državu jer ona nisu na odgovarajući način nadoknađena tržišnim premijama.
- 33 Kao treće, isto vrijedi i glede utvrđenja Komisije da sporne mjere mogu utjecati na trgovinu između država članica i narušiti tržišno natjecanje, kao što proizlazi iz uvodnih izjava 75. i 76. pobijane odluke glede mjere br. 2 i pozivanja na te uvodne izjave u uvodnim izjavama 86., 93. i 103. navedene odluke glede drugih spornih mjera.
- 34 U uvodnim izjavama navedenima u točki 33. ove presude Komisija je objasnila, s jedne strane, da društvo Larko djeluje u sektoru u kojem se proizvodi stavljaju na tržište u državama članicama te da izvozi većinu svoje proizvodnje u druge države članice i, s druge strane, da sporne mjere omogućuju tom društvu da nastavi svoju djelatnost, za razliku od ostalih konkurenata u financijskim teškoćama.
- 35 Iako su razmatranja iz uvodnih izjava navedenih u točki 34. ove presude – a posebice ona koje se odnose na uporabu državnih sredstava i ona koja se odnose na učinak na tržišno natjecanje i trgovinu između država članica – iznimno sažeta, ona su ipak dovoljna za davanje dostatnog obrazloženja pobijane odluke, uzimajući u obzir također da je Komisija slijedila ustaljenu praksu odlučivanja i da je tužitelj dobro poznao kontekst pobijane odluke. Nadalje, grčka tijela nisu tijekom upravnog postupka osporavala postojanje uvjeta glede uporabe državnih sredstava i učinka na tržišno natjecanje i trgovinu među državama članicama.
- 36 Iz toga slijedi da pobijana odluka jasno i nedvosmisleno izražava obrazloženje Komisije te da je istodobno omogućila tužitelju da razvije svoje argumente o osnovanosti tog obrazloženja i Općem sudu da provede nadzor zakonitosti.

- 37 Kao drugo, valja ispitati tužiteljev argument da Komisija nije dovoljno obrazložila pobijanu odluku glede nespojivosti mjera br. 3, 4 i 6 s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 2. točke (b) UFEU-a.
- 38 S tim u svezi, dovoljno je navesti, s jedne strane, da se grčka tijela tijekom upravnog postupka nisu pozivala na iznimku predviđenu tom odredbom i, s druge strane, da sporne mjere po svojoj naravi nisu takve da bi ih se moglo upotrijebiti za naknadu štete prouzročene izvanrednim događajima s obzirom na to da je riječ o općim mjerama, neovisnima o šteti koju su navodno izazvali izvanredni događaji.
- 39 S obzirom na te okolnosti, Komisiji se ne može prigovoriti da nije dovoljno obrazložila neprimjenu članka 107. stavka 2. točke (b) UFEU-a.
- 40 Kao treće, valja ispitati tužiteljev argument da Komisija nije dovoljno obrazložila pobijanu odluku u odnosu na kvantifikaciju iznosa potpora koje treba vratiti glede mjera br. 2, 4 i 6.
- 41 S tim u svezi treba napomenuti da je Komisija u pobijanoj odluci navela da su jamstva iz 2008., 2010. i 2011. davala društvu Larko prednost, koja je bila jednaka iznosu zajma za koji je izdano jamstvo, jer društvo Larko, kao poduzeće u teškoćama, ne bi bilo moglo dobiti takvo financiranje na tržištu bez navedenih jamstava. To objašnjenje proizlazi iz uvodne izjave 77. glede mjere br. 2, uvodne izjave 94. glede mjere br. 4 i uvodne izjave 104. glede mjere br. 6. Nadalje, u uvodnim izjavama 56. do 66. Komisija je detaljno opisala teškoće u kojima se društvo Larko nalazilo u vrijeme dodjele mjera potpore.
- 42 Stoga valja zaključiti da je kvantifikacija iznosa potpora koje treba vratiti pravilno obrazložena u pobijanoj odluci.
- 43 Naposljetku, valja općenito utvrditi da se tužiteljevi argumenti glede nepostojanja obrazloženja u velikoj mjeri preklapaju s onima iz prvog i trećeg tužbenog razloga te se više odnose na osnovanost razloga navedenih u pobijanoj odluci nego na njihovu formalnu dostatnost. S tim u svezi, dovoljno je napomenuti da, u skladu u ustaljenom sudskom praksom, obveza obrazlaganja predstavlja bitnu postupovnu pretpostavku, koja se mora razlikovati od pitanja osnovanosti obrazloženja, koje se odnosi na materijalnu zakonitost pobijanog akta (presude od 22. ožujka 2001., Francuska/Komisija, C-17/99 EU:C:2001:178, t. 35., i od 18. siječnja 2005., Confédération Nationale du Crédit Mutuel/Komisija, T-93/02, EU:T:2005:11, t. 67.). Takvi se argumenti, ako su istaknuti u okviru tužbenog razloga koji se temelji na povredi obveze obrazlaganja, mogu stoga samo odbaciti kao bespredmetni (vidjeti u tom smislu presudu od 3. svibnja 2017., Gfi PSF/Komisija, T-200/16, neobjavljena, EU:T:2017:294, t. 34. i navedenu sudsku praksu).
- 44 Stoga valja odbiti drugi tužbeni razlog.

Prvi tužbeni razlog, koji se temelji na pogreškama u kvalifikaciji spornih mjera kao državnih potpora koje nisu spojive s unutarnjim tržištem

- 45 Prvim tužbenim razlogom tužitelj ističe pogreške u kvalifikaciji spornih mjera kao državnih potpora koje nisu spojive s unutarnjim tržištem, u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.
- 46 Taj je tužbeni razlog u biti podijeljen na četiri dijela.
- 47 Prvi i drugi dio odnose se na kvalifikaciju spornih mjera kao državnih potpora, odnosno, s jedne strane, na postojanje prednosti glede svih spornih mjera, a, s druge strane, na uporabu državnih sredstava glede mjera br. 2, 4 i 6.

48 Treći i četvrti dio odnose se na spojivost mjera s unutarnjim tržištem na temelju, s jedne strane, članka 107. stavka 2. točke (b) UFEU-a glede mjera br. 3, 4 i 6 a, s druge strane, članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a glede mjere br. 6.

Prvi dio, koji se odnosi na postojanje prednosti u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a

49 Uvodno treba podsjetiti da članak 107. stavak 1. UFEU-a zabranjuje mjere koje uporabom državnih sredstava dodjeljuju, isključivo u korist određenih poduzetnika ili određenih sektora djelatnosti, prednost kojom se narušava tržišno natjecanje ili postoji prijetnja da će time doći do narušavanja tržišnog natjecanja i može utjecati na trgovinu između država članica.

50 Pojam potpora obuhvaća ne samo pozitivna davanja nego i intervencije koje u različitim oblicima smanjuju troškove koji obično opterećuju proračun poduzetnika i koje su time iste naravi te imaju identične učinke, iako nisu subvencije u strogom smislu riječi. Potporama se stoga smatraju sve državne intervencije koje, u kojem god obliku bile, mogu izravno ili neizravno pogodovati poduzetnicima ili koje se mogu smatrati ekonomskom prednošću koju poduzetnik korisnik ne bi ostvario u uobičajenim tržišnim uvjetima (vidjeti presudu od 3. travnja 2014., Francuska/Komisija, C-559/12 P, EU:C:2014:217, t. 94. i navedenu sudsku praksu).

51 Suprotno tomu, uvjeti koje neka mjera mora ispuniti kako bi se smatrala potporom u smislu članka 107. UFEU-a nisu ispunjeni ako je poduzetnik korisnik mogao steći istu prednost poput one koja je odobrena putem sredstava države u okolnostima koje odgovaraju redovnim tržišnim okolnostima; ta se ocjena u načelu provodi primjenom kriterija privatnog ulagača u tržišnom gospodarstvu (vidjeti u tom smislu presudu od 5. lipnja 2012., Komisija/EDF i dr., C-124/10 P, EU:C:2012:318, t. 78. i navedenu sudsku praksu).

52 Glede državnih potpora dodijeljenih u obliku jamstva, ne može se isključiti da samo državno jamstvo stvara prednosti koje mogu uključivati dodatan teret za državu. Naime, zajmoprimac koji je dobio zajam za koji jamče tijela javne vlasti države članice u pravilu ostvaruje prednost jer je financijski trošak koji snosi manji od onog koji bi snosio kad bi morao ishoditi isto financiranje i isto jamstvo po tržišnim cijenama (vidjeti presudu od 3. travnja 2014., Francuska/Komisija, C-559/12 P, EU:C:2014:217, t. 95. i 96. i navedenu sudsku praksu).

53 Nadalje, valja podsjetiti da je na Komisiji da dokaže postojanje državne potpore u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a. S tim u vezi, da bi provjerila ostvaruje li poduzetnik korisnik gospodarsku prednost koju inače ne bi dobio u uobičajenim tržišnim uvjetima, Komisija mora provesti cjelovitu analizu svih relevantnih elemenata sporne transakcije i njezina konteksta, uključujući situaciju poduzetnika korisnika i dotičnog tržišta (vidjeti presudu od 26. svibnja 2016., Francuska i IFP Énergies nouvelles/Komisija, T-479/11 i T-157/12, EU:T:2016:320, t. 71. i navedenu sudsku praksu).

54 Konkretno, glede kriterija privatnog ulagača, u sudskoj je praksi istaknuto da je taj kriterij, kada je primjenjiv, jedan od elemenata koje Komisija mora uzeti u obzir prilikom utvrđivanja postojanja takve potpore (presuda od 5. lipnja 2012., Komisija/EDF i dr., C-124/10 P, EU:C:2012:318, t. 103.).

55 Stoga, kada je očito da se može primijeniti kriterij privatnog ulagača, dužnost je Komisije da od predmetne države članice zatraži da joj dostavi sve relevantne podatke na temelju kojih može provjeriti jesu li ispunjeni uvjeti primjenjivosti i primjene tog kriterija i može odbiti ispitati takve informacije samo ako su podneseni dokazi utvrđeni nakon donošenja odluke o odnosnom ulaganju (presuda od 5. lipnja 2012., Komisija/EDF i dr., C-124/10 P, EU:C:2012:318, t. 104.). Ako joj država članica dostavi dokaze, Komisija je dužna provesti opću ocjenu uzimajući u obzir sve bitne elemente u predmetnom slučaju na temelju kojih može utvrditi da poduzetnik korisnik očito ne bi dobio slične pogodnosti od privatnog subjekta (presuda od 24. siječnja 2013., Frucona Košice/Komisija, C-73/11 P, EU:C:2013:32, t. 73.).

- 56 Unatoč tome, država članica, ako se u upravnom postupku poziva na kriterij privatnog ulagača, u slučaju dvojbe mora jasno i na temelju objektivnih dokaza koji se mogu provjeriti dokazati da je provedenu mjeru donijela u svojstvu dioničara. Iz tih dokaza mora biti jasno vidljivo da je predmetna država članica, prije ili tijekom dodjeljivanja gospodarske prednosti, donijela odluku o ulaganju u kontroliranog javnog poduzetnika putem mjere koja je stvarno poduzeta. U tom se pogledu mogu među ostalim zahtijevati dokazi iz kojih se vidi da se ta odluka zasniva na ekonomskim procjenama sličnim onima koje bi u konkretnom slučaju prije donošenja odluke o tom ulaganju donio razborit privatni ulagač u situaciji koja je gotovo istovjetna situaciji dotične države članice, i to kako bi procijenio buduću isplativost tog ulaganja (presuda od 5. lipnja 2012., Komisija/EDF i dr., C-124/10 P, EU:C:2012:318, t. 82. do 84.).
- 57 Suprotno tomu, ekonomske procjene provedene nakon dodjele te prednosti, retrospektivni zaključak da je ulaganje predmetne države članice doista profitabilno ili dodatni razlozi za odabir postupka koji se doista koristio nisu dostatni da bi se utvrdilo da je ta država članica tu odluku donijela, prije ili u trenutku tog dodjeljivanja, u svojstvu dioničara (presuda od 5. lipnja 2012., Komisija/EDF i dr., C-124/10 P, EU:C:2012:318, t. 85.). Naime, kako bi se moglo utvrditi je li država usvojila ponašanje razumnog ulagača koji posluje u tržišnom gospodarstvu, potrebno je staviti se u kontekst razdoblja tijekom kojeg su bile poduzete mjere financijske potpore kako bi se procijenila ekonomska opravdanost ponašanja države te se suzdržati od bilo kakve procjene na temelju kasnijeg stanja (presuda od 16. svibnja 2002., Francuska/Komisija, C-482/99, EU:C:2002:294, t. 71.). To je tako posebice kada Komisija ispituje postojanje državne potpore u odnosu na mjeru koja joj nije prijavljena te koju je predmetno javno tijelo u trenutku provođenja ispitivanja već počelo provoditi (vidjeti u tom smislu presudu od 25. lipnja 2015., SACE i Sace BT/Komisija, T-305/13, u žalbenom postupku, EU:T:2015:435, t. 94.).
- 58 Naposljetku, kada je riječ o opsegu sudske kontrole pobijane odluke u kontekstu članka 107. stavka 1. UFEU-a, valja napomenuti da je institut državne potpore, kako je definiran u toj odredbi, pravni institut te ga treba tumačiti na temelju objektivnih čimbenika. Zbog toga sudovi Unije načelno moraju, uzimajući u obzir kako konkretne elemente spora u kojem vode postupak tako i tehničku narav ili složenost ocjena koje je dala Komisija, provesti cjelovitu kontrolu glede pitanja ulazi li mjera u područje primjene članka 107. stavka 1. UFEU-a (vidjeti presudu od 2. ožujka 2012., Nizozemska/Komisija, T-29/10 i T-33/10, EU:T:2012:98, t. 100. i navedenu sudsku praksu).
- 59 Međutim, Sud je također zaključio da je sudski nadzor ograničen glede pitanja ulazi li mjera u područje primjene članka 107. stavka 1. UFEU-a ako su ocjene koje je dala Komisija složene ili su tehničke naravi. No, na Općem je sudu da utvrdi je li tomu tako (vidjeti presudu od 2. ožujka 2012., Nizozemska/Komisija, T-29/10 i T-33/10, EU:T:2012:98, t. 101. i navedenu sudsku praksu). S tim u svezi, kada Komisija mora primijeniti kriterij razumnog privatnog ulagača u tržišnom gospodarstvu radi provjere toga ulazi li mjera u područje primjene članka 107. stavka 1. UFEU-a, primjena tog kriterija u pravilu podrazumijeva da Komisija izvrši složenu gospodarsku ocjenu (vidjeti u tom smislu presudu od 2. rujna 2010., Komisija/Scott, C-290/07 P, EU:C:2010:480, t. 68.).
- 60 Međutim, iako Komisija uživa široke diskrecijske ovlasti čije izvršavanje uključuje procjene gospodarske naravi koje treba dati u kontekstu Unije, to ne znači da se sudovi Unije moraju suzdržati od nadzora tumačenja podataka gospodarske naravi koje je izvršila Komisija. Naime, prema sudskoj praksi Suda, sudovi Unije ne moraju posebno provjeriti samo činjeničnu točnost navedenih dokaza, njihovu pouzdanost i dosljednost, nego i ispitati sadržavaju li ti elementi sve relevantne podatke koje treba uzeti u obzir za ocjenu složene situacije i jesu li takve naravi da podupiru zaključke koji iz njih proizlaze (presude od 2. rujna 2010., Komisija/Scott, C-290/07 P, EU:C:2010:480, t. 64. i 65., i od 2. ožujka 2012., Nizozemska/Komisija, T-29/10 i T-33/10, EU:T:2012:98, t. 102.).
- 61 Ipak, u okviru tog nadzora sud Unije ne može gospodarsku ocjenu Komisije zamijeniti vlastitom ocjenom. Naime, nadzor koji sudovi Unije provode nad složenim gospodarskim ocjenama Komisije sužen je nadzor koji se nužno ograničava na provjeru poštovanja postupovnih pravila i pravila o

obrazloženju, točnosti činjeničnog stanja kao i postojanja eventualne očite pogreške u ocjeni i zlouporabe ovlasti (presude od 2. rujna 2010., Komisija/Scott, C-290/07 P, EU:C:2010:480, t. 66., i od 2. ožujka 2012., Nizozemska/Komisija, T-29/10 i T-33/10, EU:T:2012:98, t. 103.).

62 S obzirom na tu sudsku praksu, potrebno je ispitati argumente koje ističe tužitelj glede svake od spornih mjera potpore.

– *Mjera br. 2 (jamstvo iz 2008.)*

63 Tužitelj tvrdi da jamstvo iz 2008. ne daje nikakvu prednost u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a jer zadovoljava uvjete iz točke 3.2 podtočaka (a) do (d) Obavijesti o jamstvima.

64 Na prvom mjestu, Komisija je pogrešno primijenila uvjet iz točke 3.2 podtočke (a) Obavijesti o jamstvima, koji za isključivanje postojanja državne potpore nalaže da zajmoprimac ne bude u financijskim teškoćama.

65 Gospodarska situacija društva Larko pogoršala se sredinom 2008., dok je u razdoblju od 2004. do sredine 2008. ostvarivalo profit i pozitivne gospodarske podatke, te je stoga bilo „poduzeće u teškoćama” u smislu Smjernice o sanaciji i restrukturiranju tek od 2009., kada se njegova gospodarska situacija pogoršala nakon pada međunarodne cijene nikla.

66 Odlučujući datum za primjenu kriterija privatnog ulagača, odnosno datum na koji je jamstvo dodijeljeno, smješten je u drugoj polovici 2008., odnosno prije kraja poslovne godine 2008. te stoga prije nego što su se negativni rezultati pojavili u njegovim financijskim izvješćima. Osim toga, suprotno navodima Komisije, društvo Larko poštovalo je obvezu, predviđenu grčkim zakonodavstvom, donošenja odgovarajućih mjera kada vlastiti kapital društva padne ispod 50 % sazivanjem glavne skupštine društva u roku od šest mjeseci od kraja poslovne godine 2008.

67 Na drugom mjestu, Komisija je pogrešno primijenila uvjet naveden u točki 3.2 podtočki (d) Obavijesti o jamstvima, koja propisuje da za jamstvo treba platiti premiju u skladu s tržišnom cijenom.

68 Najprije, godišnja jamstvena premija od 1 % odražava dobru likvidnost društva Larko u vrijeme dodjele jamstva, uzimajući u obzir njegovu profitabilnost tijekom prethodne tri godine; nadalje, društvo Larko dobilo je tijekom te 2008. godine zajam bez jamstva od ATE Banka i, naposljetku, navedena je premija u skladu s premijama koje je grčka država primila za jamstva za zajmove dana drugim društvima koja su se nalazila u situaciji usporedivoj s njegovom.

69 Na trećem mjestu, Komisija je pogrešno primijenila uvjete navedene u točki 3.2 podtočkama (b) i (c) Obavijesti o jamstvima, od kojih prvi predviđa da jamstvo mora biti povezano s konkretnom financijskom transakcijom, imati određeni najviši iznos i biti vremenski ograničeno, a drugi da jamstvom „nije obuhvaćeno više od 80 % zajma u otplati ili neke druge financijske obveze, pri čemu se ta granica ne primjenjuje na jamstva kojima se pokrivaju dužnički vrijednosni papiri”.

70 Komisija je zanemarila činjenicu da se jamstvo moglo pravilno izmjeriti i da je stopa pokrića jamstva od 100 % opravdana, glede jamstva dodijeljenog za pokriće dužničkog vrijednosnog papira u smislu Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi s informacijama o izdavateljima čiji su vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu i o izmjeni Direktive 2001/34/EZ (SL 2004., L 390, str. 38.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 4., str. 73.).

71 Komisija osporava tužiteljeve argumente.

- 72 Treba podsjetiti da je u pobijanoj odluci Komisija utvrdila da odnosna mjera daje društvu Larko selektivnu prednost jer to društvo nije ispunilo uvjete navedene u točki 3.2 podtočkama (a) i (d) Obavijesti o jamstvima: s jedne strane, društvo Larko bilo je poduzeće u teškoćama a, s druge strane premija od 1 % nije odražavala rizik od nevraćanja zajma za koji je izdano jamstvo.
- 73 Stoga valja provjeriti je li Komisija pravilno zaključila da uvjeti navedeni u točki 3.2 podtočkama (a) i (d) Obavijesti o jamstvima nisu ispunjeni u ovom slučaju i, ako je tomu tako, je li nepostojanje navedenih uvjeta bilo dovoljno da se dokaže kako je odnosnom mjerom društvu Larko dodijeljena prednost u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, i to neovisno o uvjetima navedenima u točki 3.2 podtočkama (b) i (c) te obavijesti.
- 74 Na prvom mjestu, glede uvjeta navedenog u točki 3.2 podtočki (a) Obavijesti o jamstvima, valja provjeriti je li Komisija mogla pravilno zaključiti da je društvo Larko poduzeće u teškoćama i, ako je tomu tako, je li grčka država znala ili je morala znati za njegove teškoće prilikom dodjele jamstva za 2008.
- 75 Glede kvalifikacije društva Larko kao „poduzeća u teškoćama”, valja podsjetiti da točka 3.2 podtočka (a) Obavijesti o jamstvima upućuje na Smjernice o sanaciji i restrukturiranju.
- 76 Potonje, u dijelu koji je relevantan u ovom slučaju, predviđaju:
- u smislu točke 9., poduzeće je u teškoćama „ako nije sposobno vlastitim sredstvima ili sredstvima koja može pribaviti od svojih vlasnika/dioničara ili vjerovnika spriječiti gubitke, a koji bi, bez vanjske intervencije tijela javne vlasti, gotovo sigurno kratkoročno ili srednjoročno ugrozili njegov opstanak”;
 - u smislu točke 10. podtočke (a) Smjernica, smatra se da je, u načelu i neovisno o svojoj veličini, poduzeće u teškoćama „ako je riječ o društvu s ograničenom odgovornošću, kada je više od polovice njegova temeljnog kapitala izgubljeno, pri čemu je više od četvrtine tog kapitala izgubljeno tijekom potonjih dvanaest mjeseci”.
 - u smislu točke 11., „može se smatrati da je poduzeće u teškoćama iako ne postoji niti jedna okolnost iz točke 10., posebno ako su prisutni uobičajeni znakovi poduzeća u teškoćama, kao primjerice povećavanje gubitaka, smanjenje prometa, rast zaliha, višak kapaciteta, smanjenje novčanih tokova, rast duga, rast troškova kamata i pad ili nulta neto vrijednost imovine”.
- 77 U ovom je slučaju Komisija u uvodnim izjavama 56. do 66. pobijane odluke kvalificirala društva Larko kao „poduzeće u teškoćama” prilikom dodjele spornih mjera, uključujući jamstvo iz 2008. Komisija se oslonila na financijska izvješća za razdoblje od 2007. do kraja prve polovice 2012. te je navela sljedeće okolnosti:
- kao prvo, glede primjene točke 10. podtočke (a) Smjernica o sanaciji i restrukturiranju, društvo Larko je tijekom 2008. imalo negativan vlasnički kapital i njegovi akumulirani gubici premašili su iznos njegova dioničkog kapitala. S tim u svezi, iznos njegova dioničkog kapitala nije se smanjio za više od polovice, kao što je predviđeno u točki 10. navedenih smjernica, samo zato što to društvo nije donijelo odgovarajuće mjere predviđene grčkim zakonodavstvom;
 - kao drugo, glede točke 11. navedenih smjernica, društvo Larko pretrpjelo je znatno smanjenje prometa u razdoblju od 2007. do 2009. i znatne gubitke u 2008. i 2009. Pored toga, iako je u 2010. i 2011. povećalo promet i prihode, ta povećanja nisu bila dovoljna za njegov financijski oporavak;
 - kao treće, suprotno očitovanjima grčkih tijela, teškoće društva Larko u 2008. i 2009. godini nisu bile posljedica pada cijene feronikla.

- 78 Valja utvrditi da je, s obzirom na ekonomske rezultate na koje se poziva pobijana odluka, a koje tužitelj ne osporava, potonji imao među ostalim negativan vlasnički kapital, što je uzrokovalo znatan gubitak za iznos njegova dioničkog kapitala, smanjenje prometa za gotovo polovicu u odnosu na prethodnu godinu i znatne gubitke.
- 79 S tim u svezi, valja najprije navesti da se postojanje negativnoga vlastitog kapitala, na koji je podsjetila Komisija, može smatrati važnim pokazateljem da je poduzeće u teškoj financijskoj situaciji (vidjeti u tom smislu presudu od 3. ožujka 2010., Freistaat Sachsen i dr./Komisija, T-102/07 i T-120/07, EU:T:2010:62, t. 106.). Isto vrijedi i glede znatnog smanjenja prihoda i znatnih gubitaka koje je društvo Larko akumuliralo u 2008., a te su okolnosti također spomenute u točki 11. Smjernica o sanaciji i restrukturiranju (vidjeti točku 77. treću podtočku ove presude).
- 80 Nadalje, iz dokumenata koji su priloženi spisu predmeta proizlazi da je jamstvo iz 2008. dodijeljeno odlukom ministra od 22. prosinca 2008. Stoga činjenica da se pogoršanje počelo očitovati tek sredinom 2008. nije spriječila Komisiju da zaključi kako je društvo Larko bilo u teškoćama krajem 2008., u vrijeme dodjele jamstva.
- 81 Naposljetku, kao što je istaknuto u točkama 63. i 64. pobijane odluke, činjenica da su teškoće uzrokovane neočekivanim padom cijena feronikla, čak i ako se dokaže, ne dovodi sama po sebi u pitanje utvrđenje da je društvo Larko u teškoćama.
- 82 Iz toga slijedi da je, na temelju elemenata kojima raspolaže i uzimajući u obzir njezinu marginu prosudbe (vidjeti sudsku praksu navedenu u točki 60. ove presude), Komisija mogla pravilno utvrditi da je društvo Larko bilo poduzeće u teškoćama u vrijeme kada mu je dodijeljeno jamstvo iz 2008.
- 83 Međutim, potrebno je provjeriti je li u vrijeme dodjele jamstva iz 2008. grčka država kao dioničar društva Larko morala imati saznanje o njegovim teškoćama. Naime, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 56. ove presude, pitanje je li država članica djelovala kao privatni ulagač valja ocijeniti s obzirom na vrijeme kada je donijela odluku o ulaganju.
- 84 Tužitelj tvrdi da su te teškoće postale vidljive tek nakon završetka 2008., kada su uključene u financijske podatke, utvrđene na kraju financijske godine. Kao odgovor na pitanje Općeg suda, pojasnio je da, kao društvo koje nije uvršteno na burzu, nije imalo obvezu izrade tromjesečnih izvješća ili drugih privremenih bilanci te nije podnio takve elemente Općem sudu.
- 85 U spis predmeta nije priložen nijedan element koji jasno dokazuje da je država članica bila svjesna teškoća društva Larko u vrijeme dodjele jamstva iz 2008. Stoga se postavlja pitanje je li Komisija zadovoljila teret dokazivanja oslanjajući se u biti na pretpostavku da je grčka država morala znati za teškoće društva Larko na kraju godine 2008., prilikom dodjele jamstva.
- 86 S tim u svezi, valja napomenuti da, u smislu sudske prakse navedene u točki 56. ove presude, ako se država članica u upravnom postupku poziva na kriterij privatnog ulagača, u slučaju dvojbe mora jasno i na temelju objektivnih dokaza koji se mogu provjeriti dokazati da je provedenu mjeru donijela u svojstvu dioničara na temelju, među ostalim, dokaza iz kojih se vidi da se ta odluka zasniva na ekonomskim procjenama sličnim onima koje bi u konkretnom slučaju prije donošenja odluke o tom ulaganju donio razborit privatni ulagač u situaciji koja je gotovo istovjetna situaciji dotične države članice, i to kako bi procijenio buduću isplativost tog ulaganja.
- 87 U ovom slučaju Komisija je u odluci o pokretanju postupka već utvrdila da je društvo Larko poduzeće u teškoćama od 2008., što proizlazi iz financijskih izvješća društva Larko, kao što je navedeno u točki 78. ove presude. Osim toga, tužitelj je u svojim podnescima potvrdio da „se njegov loš ekonomski imidž [...] počeo primjećivati od srpnja 2008.” i, istodobno ističući kako je „bio profitabilan i ostvarivao dobre gospodarske podatke do sredine te godine”, priznaje da „je potom došlo do brutalnoga pogoršanja koje ga je na kraju godine dovelo do toga da je imao izrazito negativan imidž.

- 88 Međutim, ni grčka tijela tijekom upravnog postupka ni tužitelj tijekom ovog postupka nisu dokazali da se grčka država na ikoji način pokušala upoznati s gospodarskom i financijskom situacijom društva Larko u vrijeme dodjele jamstva iz 2008. Nisu dokazali ni, među ostalim na temelju računovodstvenih dokumenata potonjeg, da nisu mogli znati za financijske teškoće s kojima je tužitelj bio suočen.
- 89 U tim okolnostima valja zaključiti da je Komisija razumno ili barem ne očito pogrešno smatrala da bi se razuman dioničar u najmanju ruku upoznao s gospodarskom i financijskom situacijom društva prije nego što mu dodijeli jamstvo poput onoga iz 2008. Nadalje, bila je riječ o većinskom dioničaru tog društva, a mjera je bila dodijeljena pri kraju računovodstvene godine.
- 90 S obzirom na ta razmatranja, valja napomenuti da Komisija nije počinila očitu pogrešku u ocjeni kvalificirajući društvo Larko kao poduzeće u teškoćama prilikom dodjele mjere br. 2 te stoga utvrdila da nije ispunjen uvjet iz točke 3.2 podtočke (a) Obavijesti o jamstvima.
- 91 Na drugom mjestu, valja podsjetiti da točka 3.2 podtočka (d) Obavijesti o jamstvima predviđa u biti da za preuzimanje rizika u pravilu treba platiti odgovarajuću premiju na iznos pokriven jamstvom.
- 92 Točnije, u smislu točke 3.2 podtočke (d) Obavijesti o jamstvima, cijena plaćena za jamstvo mora se usporediti s odgovarajućom referentnom premijom koja se nudi na financijskim tržištima. Ako takva premija ne postoji, ukupni financijski trošak zajma za koji je izdano jamstvo, uključujući kamatnu stopu i plaćenu premiju, treba usporediti s tržišnom cijenom sličnog zajma za koji nije izdano jamstvo. U oba slučaja valja uzeti u obzir karakteristike jamstva i pojedinačnog zajma, osobito iznos i trajanje transakcije, osiguranje koje daje zajmoprimac i druge elemente koji utječu na procjenu stope povrata, vjerojatnost neizvršavanja obveza zbog financijskog položaja zajmoprimca, njegov sektor djelatnosti i izgled te druge ekonomske uvjete. Ta analiza mora posebno omogućiti klasifikaciju zajmoprimca prema ocjeni rizika (*rating*), na temelju klasifikacije koju je odredila međunarodno priznata rejtniška agencija ili interne ocjene koju koristi banka koja odobrava odnosni zajam.
- 93 U ovom slučaju Komisija je u uvodnoj izjavi 73. pobijane odluke smatrala da „se ne može smatrati da godišnja jamstvena premija od 1 % odražava rizik neplaćanja zajmova za koje je izdano jamstvo s obzirom na velike financijske teškoće [društva Larko] i posebice na njegov nepovoljan omjer duga i kapitala”.
- 94 Iako nije osobito detaljno, to utvrđenje ne sadržava očitu pogrešku u ocjeni.
- 95 Istina je da Komisija nije dokazala ni premiju referentnog jamstva koje se nudi na financijskim tržištima ni tržišnu cijenu za sličan zajam za koji nije izdano jamstvo. Usto, nije ni klasificirala društvo Larko na temelju ocjene rizika koju je dodijelila međunarodna agencija ili banka koja odobrava odnosni zajam.
- 96 Međutim, uzimajući u obzir ekonomske i financijske poteškoće društva Larko, nije bilo očito pogrešno zaključiti da to društvo nije moglo dobiti jamstvo iz 2008. u zamjenu za plaćanje tako niske premije koja se općenito primjenjuje na transakcije koje ne uključuju visoke rizike, bez državne intervencije.
- 97 Osim toga, iako je u točki 37. odluke o pokretanju postupka Komisija jasno navela da se na prvi pogled ne čini da premija od 1 % odražavala rizik neplaćanja zajmova za koje je izdano jamstvo, s obzirom na velike financijske teškoće društva Larko i posebice na njegov nepovoljan omjer duga i kapitala te postojanje negativnog vlasničkog kapitala, ni tužitelj ni grčka tijela nisu tijekom postupka službene istrage podnijeli dokaze da odnosna premija odgovara premiji koja se nudi na financijskim tržištima ili tržišnoj cijeni sličnog zajma za koji nije izdano jamstvo.
- 98 U takvim okolnostima, Komisija je s pravom mogla samo navesti da se, s obzirom na gospodarsku situaciju društva Larko, ne može smatrati da godišnja jamstvena premija od 1 % odražava rizik neplaćanja zajmova za koje je izdano jamstvo.

- 99 Glede ostalih konkretnih argumenata koje je tužitelj iznio, najprije treba istaknuti da je, s obzirom na njegove teškoće, teško vjerovati da bi privatni ulagač dao navedeno jamstvo isključivo na temelju profitabilnosti društva Larko tijekom prethodnih triju godina, bez ikakvih dokaza o trenutnoj stabilnosti navedenog društva i bez ikakvog pozivanja na njegove buduće izgleda.
- 100 Kao drugo, valja utvrditi da dodjela zajma bez jamstva od strane ATE Banka nije dovoljna kako bi se dokazala dobra likvidnost društva Larko jer je ATE Bank u vlasništvu grčke države. Štoviše, kao što Komisija tvrdi, činjenica da je, nakon što je od ATE Banka dobilo zajam bez jamstva, društvo Larko dobilo zajam za koji se zahtijevalo sporno jamstvo dokazuje da se gospodarska situacija tog društva pogoršala kasnije tijekom te godine.
- 101 Kao treće, činjenicu da je grčka država dodijelila jamstva drugim poduzećima s usporedivim stopama premija ne može se samu po sebi izjednačiti s postupanjem privatnog ulagača.
- 102 Iz toga slijedi da Komisija nije počinila očitu pogrešku u ocjeni utvrdivši da godišnja jamstvena premija od 1 % nije u skladu s postupanjem privatnog ulagača.
- 103 Na trećem mjestu, postavlja se pitanje je li, kao što tvrdi tužitelj, poštovanje uvjeta navedenih u točki 3.2 podtočkama (b) i (c) Obavijesti o jamstvima dovoljno da se isključi postojanje prednosti u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, čak i ako uvjeti navedeni u točki 3.2 podtočkama (a) i (d) navedene obavijesti nisu ispunjeni.
- 104 S tim u svezi, valja podsjetiti da točka 3.2 navedene obavijesti određuje da je ispunjenje svih uvjeta iz navedene točke podtočkama (a) do d), razmatranih zajedno, „dovoljno za isključivanje postojanja državne potpore”. Iz toga slijedi da poštovanje jednog ili više od tih uvjeta samo po sebi nije dovoljno za isključivanje postojanja državne potpore.
- 105 Iako je točno da, kao što je navedeno u točki 3.6 Obavijesti o jamstvima, na koju se poziva tužitelj, nepoštovanje bilo kojeg od uvjeta propisanih tom obavijesti ne znači da se jamstvo automatski kvalificira kao državna potpora, valja napomenuti da, kao što proizlazi iz točaka 74. do 102. ove presude, Komisija u pobijanoj odluci nije izvršila takvu automatsku kvalifikaciju, nego je utemeljila svoju odluku na konkretnim elementima čiji je cilj bio dokazati da sporna mjera nije bila u skladu s načelom privatnog ulagača.
- 106 S obzirom na ta razmatranja, treba napomenuti da su tužiteljevi argumenti koji se odnose na poštovanje uvjeta navedenih u točki 3.2 podtočkama (b) i (c) Obavijesti o jamstvima bespredmetni. Naime, poštovanje tih dvaju uvjeta, čak i ako se dokaže, nije dovoljno samo po sebi za isključivanje postojanja prednosti u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.
- 107 Stoga treba odbiti prvi dio prvog tužbenog razloga u dijelu u kojem se odnosi na mjeru br. 2.

– *Mjera br. 3 (povećanje kapitala iz 2009.)*

- 108 Tužitelj tvrdi da povećanje kapitala iz 2009. ne daje nikakvu prednost u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a jer je u skladu s načelom privatnog ulagača na temelju sljedećih elemenata:
- kao prvo, tim povećanjem kapitala grčka država, kao dioničar, nastojala je osigurati dugoročnu profitabilnost društva Larko zaštitom gospodarske vrijednosti tog društva tijekom razdoblja recesije i ostvarivanjem dobiti u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju prodajom društva;
 - kao drugo, povećanje kapitala bilo je popraćeno mjerama za smanjenje troškova proizvodnje i povećanje konkurentnosti društva Larko;

- kao treće, država je tražila stjecanje većinskog udjela kako bi pokrenula prodaju društva;
- kao četvrto, pobijana odluka sadržava pogrešku glede ocjene sudjelovanja ETE-a u odnosnom povećanju kapitala;
- kao peto, ta odluka pogrešno razlikuje sudjelovanje ETE-a i sudjelovanje države. Podredno, povećanje kapitala iz 2009. ne bi se trebalo smatrati prednošću u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a glede iznosa koji je potreban za održavanje iste stope sudjelovanja poput one koju je grčka država imala u društvu Larko prije povećanja kapitala i stoga za obranu svojeg „dinamičnog položaja kao dioničara”.

109 Komisija osporava tužiteljeve argumente.

110 Komisija je u pobijanoj odluci smatrala da je povećanjem kapitala iz 2009. dodijeljena prednost u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a jer, s jedne strane, dioničarima nije bio predložen nikakav plan restrukturiranja prije povećanja kapitala, unatoč činjenici da je društvo Larko bilo poduzeće u teškoćama, i jer je, s druge strane, konačni iznos povećanja kapitala bio nedovoljan za pokriće negativnog vlasničkog kapitala društva Larko te se stoga ne može smatrati mjerom kojom se štiti vrijednost poduzeća i potiče njegovo restrukturiranje. Komisija je također istaknula, najprije, da sudjelovanje ETE-a nije dovoljan dokaz za utvrđivanje istodobnog sudjelovanja države i privatnih dioničara jer to društvo nije bilo povezano s društvom Larko samo kao dioničar, nego i kao vjerovnik, zatim, da je država već 2008. dodijelila jamstvo društvu Larko i, naposljetku, da je drugi dioničar, Public Power Corporation, izjavio da neće sudjelovati u povećanju kapitala.

111 S tim u svezi, valja napomenuti da, kao što to tvrdi Komisija, tužitelj nije podnio nikakav dokaz, posebice pravi poslovni plan (*business plan*), da je grčka država procijenila dugoročnu profitabilnost društva Larko. Kao odgovor na pitanje Suda, tužitelj je podnio zapisnik s izvanrednog sastanka upravnog odbora od 18. ožujka 2009., koji potvrđuje da je predsjednik upravnog odbora istaknuo da je poslovni plan bio podnesen na sastanku 19. prosinca 2008. s Ministarstvom financija i ostalim dioničarima. Međutim, iz spisa predmeta ne proizlazi da je takav plan, koji osim toga nije bio prosljeđen Općem sudu i čije postojanje je osporila Komisija, prosljeđen Komisiji tijekom upravnog postupka. Taj plan, pod pretpostavkom da postoji i bez obzira na njegov sadržaj, nije dakle relevantan za ocjenu zakonitosti pobijane odluke.

112 U takvim okolnostima, nedostatak dokaza da je grčka država procijenila dugoročnu profitabilnost društva Larko važan je pokazatelj nedostatka ekonomske opravdanosti odnosnog povećanja kapitala.

113 Doduše, suprotno onomu što je Komisija tvrdila u uvodnoj izjavi 80. pobijane odluke, stvarno povećanje kapitala, koje je u uvodnoj izjavi 16. te odluke utvrđeno u iznosu od 65,5 milijuna eura, od čega oko 45 milijuna eura koje je platila grčka država, nije bilo nedovoljno za pokriće negativnog vlasničkog kapitala društva Larko, koji je, kao što proizlazi iz tablice u uvodnoj izjavi 56. te odluke, iznosio 35 milijuna eura. Međutim, riječ je o pogrešci koja ne može dovesti u pitanje osnovanost Komisijine ocjene, koja se ponajprije temelji na nepostojanju plana restrukturiranja.

114 Stoga je bilo razumno ili barem ne očito pogrešno zaključiti da u okolnostima ovog slučaja razuman ulagač, u svojstvu dioničara, ne bi proveo takvu značajnu dokapitalizaciju, a da pritom ne raspolaže nikakvim dokazima o gospodarskoj i financijskoj perspektivi tog društva, s obzirom na to da je društvo Larko bilo poduzeće u teškoćama.

115 Taj zaključak nije doveden u pitanje drugim posebnim argumentima koje je istaknuo tužitelj.

116 Kao prvo, činjenica da su mjere za konsolidaciju i održivost u načelu predviđene, pod pretpostavkom da je utvrđena, nije sama po sebi čimbenik koji bi dokazao profitabilnost povećanja kapitala iz 2009., pogotovo s obzirom na nepostojanje stvarnog plana restrukturiranja. Isto vrijedi i za

dokument koji je podnio tužitelj u odgovoru na pitanja Općeg suda, a koji sadržava popis vrlo općenitih mjera smanjenja troškova, čak i pod pretpostavkom da su taj popis podnijela grčka tijela tijekom upravnog postupka, što nije bilo dokazano.

- 117 Nadalje, tužitelj nije podnio nikakav dokaz iz vremena prije povećanja kapitala za 2009. o tomu da je država tom mjerom stvarno željela steći većinski udio u kapitalu društva Larko s ciljem pokretanja prodaje potonjeg te da je ta strategija bila u skladu s načelom privatnog ulagača. Osim toga, zapisnik sa skupštine dioničara društva Larko iz 2009., koji je dostavio tužitelj, ne sadržava konkretne navode u tom smislu.
- 118 Štoviše, ni iz jednog elementa u spisu ne proizlazi da bi stjecanje većinskog udjela od strane grčke države doprinijelo prodaji društva Larko pod povoljnijim uvjetima i da bi stoga to stjecanje bilo u skladu s postupanjem privatnog dioničara.
- 119 Naposljetku, u pogledu istodobnog sudjelovanja ETE-a u povećanju kapitala iz 2009., s jedne strane, valja podsjetiti da istodobnost javnih i privatnih ulaganja sama po sebi, čak i ako su izvršena znatna privatna ulaganja, ne može biti dovoljna za zaključak da nije postojala potpora u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a bez razmatranja ostalih relevantnih činjeničnih i pravnih elemenata (vidjeti u tom smislu presudu od 11. rujna 2012., *Corsica Ferries France/Komisija*, T-565/08, EU:T:2012:415, t. 122.).
- 120 S druge strane, valja također napomenuti da je iznos uloga države dvostruko veći od onoga ETE-a i da je potonji, koji je bio glavni dioničar društva Larco prije povećanja kapitala, postao je drugi najveći dioničar nakon te transakcije. Nadalje, godišnje financijsko izvješće ETE-a za 2008. koje je dostavila Komisija potvrđuje da je ETE u potpunosti otpisao knjigovodstvenu vrijednost svojeg udjela u kapitalu društva Larko jer nije predviđao da će dobiti povrat knjigovodstvene vrijednosti investicije s obzirom na financijske teškoće društva Larko. U takvim okolnostima sudjelovanje ETE-a ne može predstavljati nikakvu potporu tužiteljevim argumentima.
- 121 Stoga treba odbiti prvi dio prvog tužbenog razloga u dijelu u kojem se odnosi na mjeru br. 3.
- *Mjera br. 4 (jamstvo iz 2010.)*
- 122 Tužitelj tvrdi da jamstvo iz 2010. ne daje nikakvu prednost u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a jer je u skladu s načelom privatnog ulagača, s obzirom na sljedeće elemente:
- kao prvo, dodjela jamstva u okolnostima ovog slučaja bila je uobičajena praksa, osobito s obzirom na to da se u presudi *Areios Pagos* (Kasacijski sud), kojom je odobrena suspenzija izvršenja presude, smatrao vjerojatnim uspjeh društva Larko u glavnom postupku;
 - kao drugo, društvo Larko bilo je poduzeće u teškoćama i pretrpjelo je nepopravljivu štetu zbog ubrzanja zapljene imovine u nedostatku dodjele jamstva, zbog čega ga je grčka država kao dioničar morala poduprijeti, da bi pripremila njegovu privatizaciju;
 - kao treće, pokriće, trajanje i jamstvena premija iz 2010. odgovarali su tržišnim uvjetima;
 - kao četvrto, suprotno onome što je navedeno u uvodnoj izjavi 42. pobijane odluke, ni iz čega ne proizlazi da ETE u nedostatku državnog jamstva nije izdao jamstveno pismo. U svakom slučaju, ETE je imao poseban položaj jer je bio većinski dioničar društva koje je bilo vjerovnik društva Larko, a koje je bilo na suprotnoj strani potonjeg u sudskim postupcima u okviru kojih je dodijeljeno jamstvo iz 2010.

- 123 Nadalje, tužitelj usputno tvrdi da ta mjera ne daje nikakvu prednost jer postoje dugovi države prema njemu, i to neovisno o činjenici da grčka tijela protivno onomu što su učinila za mjeru br. 6 nisu navela taj argument tijekom upravnog postupka.
- 124 Komisija osporava tužiteljeve argumente.
- 125 U pobijanoj odluci Komisija je utvrdila da, iako je u sličnim okolnostima davanje jamstva moglo predstavljati poslovnu praksu, u ovom slučaju država je preuzela cjelokupni rizik i dala jamstvo za taj dug, dok je društvo Larko bilo u teškoćama, a privatni dioničar ETE nije proporcionalno dijelio taj rizik. Nadalje, odnosna mjera nije ispunjavala uvjete navedene u točki 3.2 Obavijesti o jamstvima jer premija od 2 % nije odražavala rizik neplaćanja zajmova od strane društva Larko.
- 126 Treba napomenuti da tužiteljevi argumenti ne mogu dovesti u pitanje to utvrđenje.
- 127 Ka prvo, ništa ne upućuje na to da se u presudi Areios Pagos (Kasacijski sud), kojom je suspendirano izvršenje presude, smatrao vjerojatnim uspjeh društva Larko u glavnom postupku. Suprotno tužiteljevim tvrdnjama, činjenica da taj sud odbacuje zahtjev za suspenziju izvršenja presude „ako se ne smatra vjerojatnim da postoji opasnost od štete” ne znači nužno da sud u suprotnom primjeru, kada odobri suspenziju, kao u ovom slučaju, smatra vjerojatnim uspjeh u glavnom postupku s obzirom na to da se gore navedena presuda odnosi samo na mogućnost štete, a ne na postojanje duga u glavnom postupku.
- 128 U svakom slučaju, taj je argument bespredmetan. Naime, bez obzira na vjerojatnost uspjeha u nacionalnom sporu te stoga i postojanje duga, Komisija je utvrdila da postoji državna potpora jer je država preuzela sve rizike i dala jamstvo za dug, iako je društvo Larko bilo u teškoćama, privatni dioničar ETE nije proporcionalno dijelio taj rizik, a premija od 2 % nije odražavala rizik neplaćanja zajmova od strane društva Larko (vidjeti točku 125. ove presude).
- 129 Kao drugo, činjenica da je društvo Larko poduzeće u teškoćama iz gledišta privatnog dioničara ne opravdava to da je, zbog potrebe intervencije dioničara, država sama preuzela sav rizik u zamjenu za plaćanje vrlo niske premije.
- 130 Kao treće, tužitelj nije dokazao da je Komisija počinila očitu pogrešku u ocjeni smatrajući da premija od 2 % ne odgovara tržišnim uvjetima s obzirom na smanjeni iznos te premije i na činjenicu da je društvo Larko, kao poduzeće u teškoćama, izloženo riziku neplaćanja zajmova.
- 131 Kao četvrto, neovisno o tomu jesu li grčka tijela priznala da ETE ne bi izdao jamstveno pismo u slučaju nepostojanja državnog jamstva, kao što proizlazi iz uvodne izjave 42. pobijane odluke, treba napomenuti da, suprotno onomu što se može razumno očekivati od privatnog dioničara, ETE nije s državom dijelio rizik koji proizlazi iz odnosnog jamstva.
- 132 U svakom slučaju, čak i ako se, uzimajući u obzir poseban položaj ETE-a, smatra da on nije morao dijeliti rizik jamstva iz 2010., činjenica je, kao što je gore navedeno, da društvo Larko nije moglo dobiti takvo jamstvo na tržištu i da premija od 2 % nije odražavala rizik neplaćanja zajmova. Sukladno tomu, Komisija nije počinila očitu pogrešku u ocjeni ocijenivši da je društvo Larko ostvarilo prednost koju nije moglo ostvariti na tržištu.
- 133 Stoga treba odbiti prvi dio prvog tužbenog razloga u dijelu u kojem se odnosi na mjeru br. 4.

– Mjera br. 6 (jamstvo iz 2011.)

- 134 Tužitelj tvrdi da jamstva iz 2011. ne daju nikakvu prednost u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a jer bi mogući element potpore sadržan u tim jamstvima bio prebijen poreznim dugovima grčke države prema njemu.
- 135 Konkretno, u pobijanoj odluci Komisija je pogrešno odbila argument grčkih tijela o mogućnosti prijeloja tražbina društva Larko prema grčkoj državi, povezanih s povratom poreza, s iznosom potpore. S tim u svezi, ocjena odnosne mjere nije u skladu s mjerom br. 5 (vidjeti točku 5. ove presude), kojom je Komisija priznala da sličan prijeloj nije predstavljao nikakvu selektivnu prednost.
- 136 Tužitelj navodi da se taj argument ne odnosi na prijeloj između dugova države prema društvu Larko i budućeg duga, nego na prijeloj tih dugova s možebitnim elementom potpore sadržanim u jamstvima iz 2011., koji je postojao u vrijeme dodjele te potpore na kraju 2011. Osim toga, taj argument nije proturječan jer bi nakon prijeloja provedenog u okviru mjere br. 5 ostali dugovi države prema njemu.
- 137 Komisija osporava tužiteljeve argumente.
- 138 Komisija se u pobijanoj odluci glede ocjene jamstva iz 2011. poziva na svoju ocjenu mjera 2 i 4, glede kojih je zaključila da su predstavljale selektivnu korist za društvo Larko jer je to društvo bilo poduzeće u teškoćama, a premija od 1 % nije odražavala rizik neplaćanja zajmova za koje je izdano jamstvo.
- 139 Prije svega, treba utvrditi da ocjena Komisije glede mjera br. 2 i 4 ne sadržava očitu pogrešku u ocjeni, kao što proizlazi iz točaka 63. do 107. i 122. do 133. ove presude.
- 140 Nadalje, valja utvrditi da tužitelj ne može temeljiti nikakav argument na Komisijinoj ocjeni glede mjere br. 5, kojom je Komisija utvrdila da zamjena plaćanja unaprijed dodatnog poreza povezanog s tužbom jamstvenim pismima nije predstavljala državnu potporu.
- 141 Naime, glede potonje mjere, Komisija je u uvodnoj izjavi 97. pobijane odluke priznala da je sud odobrio društvu Larko pravo zamjene preduma dodatnog poreza jamstvenim pismima na temelju objektivnih kriterija i u skladu s nacionalnim zakonodavstvom primjenjivim na svako društvo u sličnoj situaciji.
- 142 To međutim nije slučaj glede mjere br. 6, u odnosu na koju tužitelj tvrdi, kao što su se pozivala i grčka tijela, da je dodijeljena prednost prebijenom dugovima države prema njemu, odnosno povratom poreza. Naime, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da se mjeru ne može izuzeti iz kvalifikacije kao državne potpore, ako njezin korisnik podliježe posebnoj teretu koji se razlikuje od odnosne mjere i nije s njome povezan (vidjeti presudu od 26. veljače 2015., Orange/Komisija, T-385/12, neobjavljena, EU:T:2015:117, t. 40. i navedenu sudsku praksu).
- 143 Stoga treba zaključiti da Komisija nije počinila očitu pogrešku u ocjeni kada je u pobijanoj odluci uzela u obzir da je mjerom br. 6 dana prednost društvu Larko u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.
- 144 Stoga valja odbiti prvi dio prvog tužbenog razloga u dijelu koji se odnosi na mjeru br. 6 i, slijedom toga, odbiti prvi dio u cijelosti.

Drugi dio, koji se odnosi na uporabu državnih sredstava u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a glede mjera br. 2, 4 i 6

- 145 U okviru drugog dijela tužitelj osporava Komisijinu ocjenu uporabe državnih sredstava glede mjera br. 2, 4 i 6.

- 146 Tužitelj tvrdi da te mjere nisu uključivale uporabu državnih sredstava jer nisu uzrokovale dovoljno stvaran rizik za državni proračun s obzirom na njegovu dobru likvidnost, nepostojanje ikakvih prethodnih slučajeva aktiviranja jamstva i činjenicu da navedena jamstva nisu kasnije aktivirana.
- 147 Nadalje, tužitelj dodaje da mjera br. 6 ne uključuje uporabu državnih sredstava jer je u vrijeme njezine dodjele grčka država imala dug od oko 60 milijuna eura prema društvu Larko koji je proizlazio iz povrata poreza, na primjer poreza na dodanu vrijednost (PDV).
- 148 Komisija osporava tužiteljeve argumente.
- 149 Uvodno valja navesti da je, u ovom slučaju, ocjena uvjeta glede uporabe državnih sredstava sporedna u odnosu na postojanje selektivne prednosti, koja je bila predmet prvog dijela prvog tužbenog razloga. Naime, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, svako državno jamstvo za koje se ne plaća naknada pod tržišnim uvjetima može uključivati gubitak državnih sredstava, čak i ako se ne aktivira, jer može uključivati dodatne troškove za državu (vidjeti u tom smislu presudu od 3. travnja 2014., Francuska/Komisija, C-559/12 P, EU:C:2014:217, t. 95. i navedenu sudsku praksu).
- 150 Stoga, budući da jamstva iz 2008., 2010. i 2011. nisu dodijeljena pod tržišnim uvjetima, valja utvrditi da te mjere uključuju uporabu državnih sredstava u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.
- 151 Nadalje, glede mjere br. 6, to utvrđenje ne dovodi u pitanje postojanje, čak i ako se smatra dokazanim, dugova države prema društvu Larko, odnosno povrata poreza. Kao što proizlazi iz sudske prakse navedene u točki 142. ove presude, mjeru se ne može izuzeti iz kvalifikacije kao državne potpore ako njezin korisnik podliježe posebnom teretu koji se razlikuje od odnosne mjere i nije s njome povezan.
- 152 Valja, dakle, odbiti drugi dio prvog tužbenog razloga.

Treći dio, koji se odnosi na nemogućnost kvalifikacije potpora kao spojivih s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 2. točke (b) UFEU-a glede mjera br. 3, 4 i 6

- 153 Tužitelj tvrdi da mjere br. 3, 4 i 6 treba smatrati potporama spojivima s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 2. točke (b) UFEU-a jer su dodijeljene za naknadu štete prouzročene dvama izvanrednim događajima:
- prvi se odnosi na prestanak iskorištavanja nekoliko električnih peći u postrojenju Larko nakon dvije nesreće na radu sa smrtnim posljedicama koje su se dogodile 2. i 26. kolovoza 2009., što je znatno smanjilo proizvodni kapacitet;
 - drugi se odnosi na prestanak plaćanja poreznih dugova grčke države zbog gospodarske i financijske krize u Grčkoj, što mu je prouzročilo ozbiljne probleme glede likvidnosti i, posljedično, teškoće u pristupu zajmu.
- 154 Komisija osporava tužiteljeve argumente.
- 155 Uvodno valja podsjetiti da su, u smislu članka 107. stavka 2. točke (b) UFEU-a, „potpore za otklanjanje štete nastale zbog prirodnih nepogoda ili izvanrednih događaja” spojive s unutarnjim tržištem.
- 156 Glede odstupanja od općeg načela nespojivosti državnih potpora s unutarnjim tržištem iz članka 107. stavka 1. UFEU-a, članak 107. stavak 2. točku (b) treba tumačiti strogo. Stoga se u smislu te odredbe može nadoknaditi samo šteta neposredno nastala zbog prirodnih nepogoda ili izvanrednih događaja. Stoga mora postojati izravna veza između štete nastale zbog izvanrednih događaja i državne potpore i

potrebno je izvršiti što je moguće točniju procjenu pretrpljene štete (vidjeti presudu od 25. lipnja 2008., Olympiaki Aeroporja Ypiresies/Komisija, T-268/06, EU:T:2008:222, t. 52. i navedenu sudsku praksu).

- 157 U pobijanoj odluci Komisija nije ispitala spojivost spornih mjera s odnosnom odredbom jer se grčka tijela nisu pozivala na tu odredbu.
- 158 Doduše, kao što tvrdi tužitelj, gore navedene dvije okolnosti spomenute su sporadično, s obzirom na mjere br. 3 i 4, u očitovanjima grčkih tijela u upravnom postupku.
- 159 Međutim, treba utvrditi, s jedne strane, da se navedena tijela glede tih okolnosti nisu pozivala na opravdanje iz članka 107. stavka 2. točke (b) UFEU-a. S druge strane, suprotno onomu što predviđa sudska praksa navedena u točki 156. ove presude, ne postoji sukladnost između iznosa štete navodno prouzročene dvama događajima na koje se poziva tužitelj i visine odnosnih jamstava i povećanja kapitala, koji, osim toga, predstavljaju opće mjere koje se ne mogu rabiti na način na koji je to želio tužitelj.
- 160 Ništa dakle nije upućivalo na to da se gore navedena iznimka može primjenjivati u okolnostima ovog slučaja. Stoga se Komisiji ne može prigovoriti da nije po službenoj dužnosti ispitala spojivost s tom odredbom mjera br. 3 i 4, a još manje mjere br. 6, glede koje te okolnosti nisu bile ni spomenute (vidjeti, po analogiji, presudu od 15. lipnja 2005., Regione autonoma della Sardegna/Komisija, T-171/02, EU:T:2005:219, t. 166. do 168.).
- 161 S obzirom na ta razmatranja, treba zaključiti da Komisija nije počinila očitu pogrešku u ocjeni ne proglasivši sporne mjere nespojivima s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 2. točke (b) UFEU-a.
- 162 Stoga valja odbiti treći dio prvog tužbenog razloga.

Četvrti dio, koji se odnosi na nemogućnost kvalifikacije potpora kao spojivih s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a glede mjere br. 6

- 163 Tužitelj tvrdi da mjeru br. 6 treba smatrati potporom spojivom s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a jer je bila spojiva s Komunikacijom Komisije o privremenom okviru Zajednice za državne potpore kojima se podupire pristup financiranju u trenutačnoj financijskoj i gospodarskoj krizi (SL 2009., C 83, str. 1., u daljnjem tekstu: Privremeni okvir iz 2009.), kako je „produžena” Komunikacijom Komisije o privremenom okviru Zajednice za državne potpore kojima se podupire pristup financiranju u trenutačnoj financijskoj i gospodarskoj krizi (SL 2011., C 6, str. 5., u daljnjem tekstu: Privremeni okvir iz 2011.). Pojašnjava da, u skladu s uvjetima predviđenima Privremenim okvirom iz 2011., tumačenima s obzirom na onaj iz 2009., nije bio poduzeće u teškoćama na dan 1. srpnja 2008. te da navedeni okvir predviđa premije sigurne luke, kao što je premija od 1 %, koja je predviđena odnosnom mjerom.
- 164 Podredno, tužitelj navodi da odnosnu mjeru treba smatrati, u cijelosti ili djelomično, spojivom s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a i Smjernica o sanaciji i restrukturiranju. Tvrdi da su grčka tijela, kao što proizlazi iz njihovih očitovanja, obavijestila Komisiju o odnosnoj mjeri u datoteci priloženoj elektroničkoj pošti od 16. ožujka 2012.
- 165 Komisija osporava tužiteljeve argumente.
- 166 Uvodno valja podsjetiti da Komisija ima, prema ustaljenoj sudskoj praksi, u odnosu na primjenu članka 107. stavka 3. točke UFEU-a, široku diskrecijsku ovlast čije izvršavanje uključuje složene ocjene gospodarskog i socijalnog poretka (vidjeti presudu od 8. ožujka 2016., Grčka/Komisija, C-431/14 P, EU:C:2016:145, t. 68. i navedenu sudsku praksu). U tom okviru, sudski nadzor izvršavanja tog

diskrecijskog prava ograničen je na provjeru poštovanja postupovnih pravila i obrazloženja, kao i na kontrolu materijalne točnosti utvrđenih činjenica te nepostojanja pogreške koja se tiče prava, očite pogreške u ocjeni činjenica ili zlorabe ovlasti (vidjeti presudu od 11. rujna 2008., Njemačka i dr./Kronofrance, C-75/05 P i C-80/05 P, EU:C:2008:482, t. 59. i navedenu sudsku praksu).

- 167 Međutim, donoseći pravila postupanja i najavljujući njihovim objavljivanjem da će ih ubuduće primjenjivati na slučajeve na koje se odnose, Komisija sama sebe ograničava u izvršavanju svoje diskrecijske ovlasti i ne može odstupiti od primjene tih pravila kako ne bi bila sankcionirana, ovisno o okolnostima slučaja, zbog povrede općih načela prava kao što su jednako postupanje ili zaštita legitimnih očekivanja, osim ako iznese razloge kojima, s obzirom na ta načela, opravdava odstupanje od vlastitih pravila (vidjeti presudu od 10. srpnja 2012., Smurfit Kappa Group/Komisija, T-304/08, EU:T:2012:351, t. 84. i navedenu sudsku praksu).
- 168 Na prvom mjestu, valja podsjetiti da je Komisija u uvodnoj izjavi 115. pobijane odluke utvrdila da mjera br. 6 ne ispunjava uvjete iz Privremenog okvira iz 2011. jer je društvo Larko poduzeće u teškoćama. Komisija je također utvrdila da je ukupan iznos dvaju jamstava premašio godišnji ukupni iznos plaća društva Larko, jamstvo je premašilo 90 % zajma, a premija od 1 % godišnje ne može se smatrati tržišnom premijom koja odražava rizik neplaćanja iznosa za koji je izdano jamstvo.
- 169 S tim u svezi, valja najprije utvrditi da, suprotno tužiteljevim tvrdnjama, jamstva iz 2011. spadaju isključivo u područje primjene Privremenog okvira iz 2011., koji je bio na snazi u vrijeme njihove dodjele, a ne i Privremenog okvira iz 2009.
- 170 [Kako je ispravljeno rješenjem od 12. lipnja 2017.] Nadalje, dovoljno je utvrditi da jamstva iz 2011. u najmanju ruku ne ispunjavaju neke od kumulativnih uvjeta iz Privremenog okvira iz 2011., koji se primjenjuju u ovom slučaju, a osobito sljedeće uvjete:
- točka 2.3 druga alineja podtočka (b) Privremenog okvira iz 2011. predviđa da, za velika poduzeća kao što je društvo Larko, države članice mogu izračunati godišnju premiju za nova jamstva na temelju iste odredbe kao i za premiju „sigurne luke” koja se nalazi u prilogu tog privremenog okvira. Za poduzeća iz kategorije rejtinga „CCC” i nižih kategorija, najniža premija „sigurne luke” određena je na 380 baznih bodova, a premija za jamstvo iz 2011. godine je 1 %, to jest 100 baznih bodova;
 - točka 2.3 druga alineja podtočka (d) Privremenog okvira iz 2011. zahtijeva da maksimalni iznos zajma ne premašuje korisnikov godišnji trošak plaća za 2010., dok su grčka tijela u svojim očitovanjima, sažetima u uvodnoj izjavi 51. drugoj rečenici točki (d) pobijane odluke, priznala da je ukupan iznos zajmova za koje su izdana jamstva premašio godišnju masu plaća društva Larko za 3 milijuna eura;
 - točka 2.3 druga alineja podtočka (d) Privremenog okvira iz 2011. zahtijeva da jamstvo ne premašuje 80 % zajma tijekom trajanja zajma, dok su jamstva pokrivala 100 % zajma, kao što su ta grčka tijela priznala u gore navedenim očitovanjima, sažetima u uvodnoj izjavi 51. drugoj rečenici točki (e) pobijane odluke. S tim u svezi, okolnost na koju su se ta tijela pozivala, da je odnosna mjera „predstavljala jedinu mogućnost da društvo [Larko] dođe do financiranja zbog specifične situacije grčkoga gospodarstva”, je bespredmetna;
 - točka 2.3 druga alineja podtočka (i) Privremenog okvira iz 2011. zahtijeva da su poduzeća u teškoćama isključena iz područja primjene mjere, dok je nesporno da je društvo Larko bilo poduzeće u teškoćama prilikom donošenja mjere br. 6. S tim u svezi, valja odbiti tužiteljevu tvrdnju da se pozivanje u toj odredbi na poduzeća u teškoćama mora tumačiti s obzirom na točku 4.3.2 drugu alineju podtočku (i) Privremenog okvira iz 2009. jer se odnosi samo na

poduzeća koja 1. srpnja 2008. nisu bila u teškoćama, s obzirom na to da je taj argument proturječan tekstu točke 2.3 druge alineje podtočke (i) Privremenog okvira iz 2011, koji se primjenjuje u ovom slučaju.

- 171 Naposljetku, treba istaknuti da se u točki 2.1 petoj alineji Privremenog okvira iz 2011. navodi da države članice moraju dokazati da su državne potpore prijavljene u tom okviru nužne, prikladne i proporcionalne za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu odnosno države članice, dok u ovome predmetu iz elemenata u spisu ne proizlazi da su grčka tijela pravilno prijavila predmetnu mjeru ili podnijela takav dokaz.
- 172 Na drugom mjestu, valja podsjetiti da je Komisija u uvodnoj izjavi 116. pobijane odluke utvrdila da se mjera br. 6 ne može kvalificirati kao potpora za sanaciju jer grčka tijela nisu istaknula taj argument ni dostavila nikakvu obavijest s tim u svezi. U uvodnoj izjavi 117. te odluke dodala je da također nisu ispunjeni uvjeti iz Smjernica o sanaciji i restrukturiranju jer odnosna jamstva nisu prestala vrijediti nakon šest mjeseci, grčka tijela nisu obavijestila o planu restrukturiranja ili likvidacije i nije bilo nikakvog dokaza da je potpora bila ograničena na najmanju nužnu mjeru.
- 173 S tim u svezi, dovoljno je utvrditi da, s jedne strane, grčka tijela nisu obavijestila o mjeri br. 6 u skladu sa Smjernicama o sanaciji i restrukturiranju i da, s druge strane, iz spisa predmeta barem ne proizlazi da su ta tijela u roku od šest mjeseci od provedbe predstavila plan restrukturiranja ili likvidacije, ili dokaz da je zajam u cijelosti vraćen ili pak da je jamstvo prestalo vrijediti, suprotno onom što predviđa stavak 25. točka (c) navedenih smjernica.
- 174 S obzirom na ta razmatranja, treba zaključiti da Komisija nije počinila očitu pogrešku u ocjeni utvrdivši da mjera br. 6 ne predstavlja državnu potporu spojivu s unutarnjim tržištem u smislu Privremenog okvira iz 2011. i Smjernice o sanaciji i restrukturiranju.
- 175 Stoga treba odbiti četvrti dio prvog tužbenog razloga te slijedom toga prvi tužbeni razlog u cijelosti.

Treći tužbeni razlog, istaknut podredno, koji se temelji na pogreškama u kvantifikaciji iznosa potpora koje treba vratiti glede mjera br. 2, 4 i 6

- 176 Svojim trećim tužbenim razlogom, koji povezuje argumente navedene vrlo raspršeno po cijeloj tužbi, tužitelj se poziva na povredu članka 14. stavka 1. Uredbe 659/99 glede mjera 2, 4 i 6, odnosno potpora u obliku jamstva, jer je Komisija počinila pogreške u kvantificiranju iznosa potpora koje treba vratiti i naložila povrat protivno temeljnim načelima Unije.
- 177 Na prvom mjestu, jamstva nisu bila aktivirana, a zajmovi za koje su izdana jamstva bili su već vraćeni, u cijelosti ili djelomično.
- 178 Kao drugo, Komisija nije dokazala postojanje „izvanrednih okolnosti” iz točke 4.1 treće alineje podtočke (a) Obavijesti o jamstvima s obzirom na to da kvalifikacija društva Larko kao poduzetnika u teškoćama nije dostatna za dokazivanje postojanja takvih okolnosti. Osim toga, u ovom je slučaju bilo moguće uspoređivati sporne premije s drugim premijama na tržištu ili, ako ne postoje, izračunati te premije u skladu s relevantnim odredbama Komunikacije Komisije o reviziji metode za utvrđivanje referentnih i diskontnih stopa (SL 2008., C 14, str. 6.) i priloga Privremenom okviru iz 2009. i Privremenog okvira iz 2011. Nadalje, sama činjenica da je bilo „dvojbena” da je društvo Larko moglo koristiti tržišna jamstava bez intervencije države nije odgovala standardu dokazivanja koji se zahtijeva za takvo dokazivanje.
- 179 Komisija osporava tužiteljeve argumente.

- 180 Najprije, valja podsjetiti da nijedna odredba prava Unije ne zahtijeva da Komisija prilikom nalaganja povrata potpore koja je proglašena nespojivom s unutarnjim tržištem odredi točan iznos potpore koji treba vratiti (presude od 12. listopada 2000., Španjolska/Komisija, C-480/98, EU:C:2000:559, t. 25., i od 12. svibnja 2005., Komisija/Grčka, C-415/03, EU:C:2005:287, t. 39.). Međutim, ako Komisija odluči naložiti povrat određenog iznosa, ona mora, u skladu sa svojom obvezom nepristranog i s pažnjom provedenog ispitivanja spisa u okviru članka 108. UFEU-a, odrediti vrijednost potpore koju je poduzetnik primio, onoliko precizno koliko to okolnosti predmeta omogućavaju. Pri uspostavi stanja prije isplate potpore Komisija je dužna osigurati da stvarna prednost potpore bude ukinuta te stoga naložiti njezin povrat u cijelosti. Ona ne može naložiti povrat iznosa manjeg ili većeg od vrijednosti potpore koju je primio korisnik (vidjeti presudu od 29. ožujka 2007., Scott/Komisija, T-366/00, EU:T:2007:99, t. 95. i navedenu sudsku praksu).
- 181 Kao prvo, valja podsjetiti da je, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 57. ove presude, kako bi se ispitalo je li država usvojila ponašanje razumnog ulagača koji posluje u tržišnom gospodarstvu, potrebno staviti se u kontekst razdoblja tijekom kojeg su mjere financijske potpore bile poduzete kako bi se procijenila ekonomska opravdanost ponašanja države te se suzdržati od bilo kakve procjene na temelju kasnijeg stanja.
- 182 Je li jamstvo državna potpora valja, dakle, utvrditi u trenutku kada je jamstvo ponuđeno, a ne kada je ono aktivirano ili plaćeno, i, ako jest, izračunati njegov iznos (vidjeti u tom smislu presudu od 17. prosinca 2015., SNCF/Komisija, T-242/12, u žalbenom postupku, EU:T:2015:1003, t. 332.). Osim toga, neaktiviranje jamstava i navodno vraćanje, cjelovito ili djelomično, zajmova za koje je izdano jamstvo, na koje se poziva tužitelj, predstavljaju kasniji element koji se ne može uzeti u obzir prilikom izračuna nespojive potpore.
- 183 Kao drugo, valja provjeriti je li Komisija u uvodnim izjavama 77., 94. i 104. (koja implicitno upućuje na uvodnu izjavu 77.) pobijane odluke mogla zaključiti da je društvo Larko steklo prednost jednaku cjelokupnom iznosu zajmova za koje je izdano jamstvo jer bez državnog jamstva ne bi moglo dobiti to financiranje na tržištu.
- 184 S tim u svezi, valja podsjetiti da je Komisija u uvodnim izjavama 56. do 66. pobijane odluke analizirala tužiteljevu gospodarsku i financijsku situaciju u vrijeme kada su mjere potpore bile dodijeljene te je zaključila da je tužitelj bio poduzeće u teškoćama koje se nalazilo u izrazito složenoj situaciji. Na temelju glavnih financijskih podataka tog poduzeća za razdoblje od 2007. do kraja prve polovice 2012. navela je stalno i znatno smanjenje prometa te postojanje negativnog vlasničkog kapitala.
- 185 U uvodnoj izjavi 77. pobijane odluke Komisija je zaključila da jamstvo iz 2008. (mjera br. 2) predstavlja državnu potporu i da je iznos te potpore jednak cjelokupnom iznosu zajma za koji je izdano jamstvo jer „je dvojbeno bi li [Larko] s obzirom na svoje gospodarske teškoće, pronašao ikakvo financiranje na tržištu bez obzira na okolnosti”. Do istog je zaključka došla u uvodnoj izjavi 104. navedene odluke glede jamstava iz 2011. (mjera br. 6). Glede jamstva iz 2010. (mjera br. 4), Komisija je u uvodnoj izjavi 94. te odluke potvrdila da je iznos potpore jednak iznosu za koji je izdano jamstvo jer „je jasno da nijedan razuman tržišni sudionik ne bi mogao dati jamstvo za taj iznos društvu [Larko] s obzirom na njegove gospodarske teškoće”.
- 186 Najprije, glede mjera br. 2 i 6, valja utvrditi da se pojam „dvojbena” već na odgovarajući način upotrebljavao u prethodnoj ocjeni Komisije u uvodnoj izjavi 39. pobijane odluke i da se, doduše, uporaba tog izraza čini manje prikladnom za izražavanje konačne ocjene Komisije u pobijanoj odluci glede toga da društvo Larko na tržištu nije moglo imati pristup mjerama usporedivima sa spornim mjerama, tim više što je Komisija u okviru bitno jednake ocjene upotrebljavala pojam „dvojbena” u odnosu na te mjere, a pojam „očita” u odnosu na mjeru br. 4. Osim toga, Komisija u svojim podnescima navodi da se „činjenica smatra utvrđenom kada se njezino postojanje čini vjerojatnijim od njezina nepostojanja”, što uključuje obvezu ocjene činjenica na odgovarajući način.

187 Međutim, valja navesti da, u kontekstu pobijane odluke i njezine uvodne izjave 77., koji tužitelj nije mogao zanemariti, dovoljno jasno proizlazi da je Komisija smatrala malo vjerojatnim da bi društvo Larko, zbog svojih gospodarskih poteškoća, moglo dobiti zajam na tržištu bez intervencije grčke države. Osim toga, glede mjere br. 2, u istoj je uvodnoj izjavi 77., nakon navoda da „je dvojbeno bi li [Larko], s obzirom na svoje gospodarske teškoće, pronašao ikakvo financiranje na tržištu bez obzira na okolnosti”, pojašnjeno da, „[d]rugim riječima, Komisija smatra da je društvo [Larko] steklo prednost jednaku iznosu zajma za koji je izdano jamstvo jer bez državnog jamstva ne bi moglo dobiti to financiranje na tržištu”. Isto vrijedi i za uvodnu izjavu 104. glede mjere br. 6, koja se dijelom odnosi na ocjenu mjere br. 2.

188 Prema tome, u okolnostima ovoga predmeta, uporaba pojma „dvojben” sama po sebi ne može dovesti u pitanje osnovanost Komisijine ocjene glede mjera br. 2 i 6.

189 Nadalje, treba napomenuti da, iako se ne može isključiti mogućnost da, u određenim okolnostima, prednost koja proizlazi iz državnog jamstva može biti jednaka cjelokupnom iznosu zajma za koji je izdano jamstvo, takvo utvrđenje ne može se, s jedne strane, temeljiti na okolnosti da zajam ne bi bio odobren kada ne bi bilo jamstva, okolnosti koja se kvalificira kao državna potpora, a ne kvantificiranje iznosa te potpore. S druge strane, suprotno navodima Komisije, korištenje mogućnosti izračunavanja prednosti koja proizlazi iz državnog jamstva kao jednake cjelokupnom iznosu zajma za koji je izdano jamstvo ne se može opravdati samim time da je poduzeće korisnik u teškoćama, s obzirom na ozbiljne posljedice takvog pristupa, a posebice rizik da je korisnik dužan vratiti cjelokupan iznos zajma državi, čak i kada je bio u mogućnosti vratiti navedeni zajam svojem vjerovniku.

190 To tumačenje potvrđuje i Komisija u točki 4.1 trećoj alineji podtočki (a) Obavijesti o jamstvima, koja glasi:

„[...] [Z]a poduzeća u teškoćama, jamac na tržištu, ako postoji, zahtijevat će visoku premiju u trenutku dodjele jamstva, s obzirom na očekivani neuspjeh. Ako vjerojatnost da zajmoprimac neće moći vratiti zajam postaje osobito visoka, moguće je da takva tržišna stopa ne postoji, a u izvanrednim okolnostima element potpore jamstva može biti jednak iznosu koji je stvarno pokriven jamstvom[.]”

191 Iz točke 4.1 treće alineje podtočke (a) Obavijesti o jamstvima, za koju Komisija tvrdi da ju je u ovom slučaju primijenila, proizlazi da ocjena elementa potpore jamstvu dovodi do progresivnih rezultata, sve do toga da se smatra da je navedeni element jednak ukupnom iznosu zajma pokrivenog jamstvom, do čega može doći u „izvanrednim okolnostima” u kojima je isključena mogućnost da zajmoprimac vlastitim sredstvima vrati zajam pokriven jamstvom.

192 Naposljetku, istina je da se Komisija, u uvodnim odredbama 77., 94. i 104. pobijane odluke, pri utvrđenju da je društvo Larko ostvarilo prednost jednaku iznosu zajmova za koje je izdano jamstvo oslonila na lakonsko obrazloženje koje navodi samo „gospodarske teškoće” društva Larko.

193 Međutim, iz cijele pobijane odluke, posebice iz njezinih uvodnih izjava 56. do 66., proizlazi da je društvo Larko u vrijeme dodjele mjera potpore bilo u izuzetno osjetljivoj situaciji, osobito zbog stalnog smanjenja prometa i postojanja negativnog vlasničkog kapitala, što je navodilo na zaključak da je cijeli dionički kapital poduzeća bio izgubljen. U tim se okolnostima Komisiji ne može prigovoriti da je počinila pogrešku zaključivši da postoje „izvanrednih okolnosti” zbog kojih društvo Larko nije moglo vratiti cijeli zajam vlastitim sredstvima. Nadalje, budući da ti elementi nisu u suprotnosti ni s jednim drugim elementom koji su podnijeli grčka tijela ili tužitelj tijekom postupka i priloženi su u spis predmeta, Komisija je pravilno ocijenila sporne mjere u odnosu na podatke kojima je raspolagala u trenutku donošenja pobijane odluke (vidjeti u tom smislu presudu od 24. rujna 2002., Falck i Acciaierie di Bolzano/Komisija, C-74/00 P i C-75/00 P, EU:C:2002:524, t. 168.). Osim toga, tužitelj se pred sudom ne može pozivati na činjenice koje nisu bile navedene u predsudskom postupku

predviđenom u članku 108. UFEU-a (presuda od 13. lipnja 2002., Nizozemska/Komisija, C-382/99, EU:C:2002:363, t. 49. i 76.; vidjeti također, u tom smislu, presudu od 14. rujna 1994., Španjolska/Komisija, C-278/92 do C-280/92, EU:C:1994:325, t. 31.).

- ¹⁹⁴ S obzirom na prethodno navedeno valja istaknuti da, unatoč formulaciji određenih uvodnih izjava pobijane odluke koja nije besprijekorna, Komisija nije počinila pogrešku u ocjeni zaključivši da je, u okolnostima ovog slučaja, iznos državnih potpora u obliku državnih jamstava odobrenih tužitelju jednak cjelokupnom iznosu zajmova za koje je izdano jamstvo.
- ¹⁹⁵ Stoga valja odbiti treći tužbeni razlog i, slijedom toga, tužbu u cijelosti, bez potrebe za ispitivanjem dopuštenosti drugog dijela tužbenog zahtjeva, kojim se traži „povrat s kamatama bilo kojeg iznosa koji je eventualno izravno ili neizravno „naplaćen” od tužitelja provedbom pobijane odluke”.

Troškovi

- ¹⁹⁶ Sukladno članku 134. stavku 1. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da tužitelj nije uspio u postupku, treba mu naložiti snošenje troškova, u skladu s Komisijinim zahtjevom.

Slijedom navedenoga,

OPĆI SUD (šesto vijeće)

proglašava i presuđuje:

1. Tužba se odbija.

2. Društvu Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE nalaže se snošenje troškova.

Berardis

Spielmann

Csehi

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 1. veljače 2018.

Potpisi

Sadržaj

Okolnosti spora	1
Postupak i zahtjevi stranaka	4
Pravo	5
Drugi tužbeni razlog, koji se temelji na nepostojanju obrazloženja	5
Prvi tužbeni razlog, koji se temelji na pogreškama u kvalifikaciji spornih mjera kao državnih potpora koje nisu spojive s unutarnjim tržištem	7
Prvi dio, koji se odnosi na postojanje prednosti u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a	8
– Mjera br. 2 (jamstvo iz 2008.)	10
– Mjera br. 3 (povećanje kapitala iz 2009.)	14
– Mjera br. 4 (jamstvo iz 2010.)	16
– Mjera br. 6 (jamstvo iz 2011.)	18
Drugi dio, koji se odnosi na uporabu državnih sredstava u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a glede mjera br. 2, 4 i 6	18
Treći dio, koji se odnosi na nemogućnost kvalifikacije potpora kao spojivih s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 2. točke (b) UFEU-a glede mjera br. 3, 4 i 6	19
Četvrti dio, koji se odnosi na nemogućnost kvalifikacije potpora kao spojivih s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a glede mjere br. 6	20
Treći tužbeni razlog, istaknut podredno, koji se temelji na pogreškama u kvantifikaciji iznosa potpora koje treba vratiti glede mjera br. 2, 4 i 6	22
Troškovi	25